

OP HET MOMENT WAAROP MENSEN IN HEEL SERVIË DAG IN, DAG UIT PROTESTEREN TEGEN HET AUTORITAIRE SERVISCH REGIME, PROGRAMMEERT HET BELGISCHE FILMFESTIVAL DOCVILLE EEN BELGISCHE FILM DIE DE ONTGINNING VAN LITHIUM PROMOOT EN WERD GEMAAKT IN SAMENSpraak MET DATZELFDE REGIME.

Als leden van de artistieke en academische gemeenschap maken wij ons ernstige zorgen over de geplande vertoning van de film *Not In My Country* in het kader van het filmfestival DOCVILLE. De film, die werd gefinancierd door KU Leuvenⁱ en die het geesteskind is van KU Leuven-professor Peter Tom Jones, zou zagezegd poolshoogte nemen van hoe de Servische staat tegenover het lithiumontginningsproject in de Jadar Vallei. Het Jadar-projectⁱⁱ is een zeldzaam voorbeeld van een lithiummijn die wordt geëxploiteerd in een bevolkt, agrarisch, en ecologisch kwetsbaar gebied.ⁱⁱⁱ Het werd in het leven geroepen door het beruchte internationale mijnbouwbedrijf Rio Tinto, in samenwerking met de Servische overheid. De vertoning van *Not in my Country* valt samen met massale vreedzame studentenprotesten^{iv, v} tegen het autoritaire^{vi, vii}, corrupte en dodelijke regime in Servië.^{viii} Ondanks hun ongeziene schaal, kunnen de historische protesten in West-Europa vandaag amper rekenen op de media-aandacht die ze verdienen. Hoewel de film uiteraard werd gedraaid voor de huidige gebeurtenissen, is het ondenkbaar dat de makers zich niet bewust waren van de vele grassroots-initiatieven in Servië, die zich met de moed der wanhoop verzetten tegen extractivistische projecten die de plaatselijke bevolking niet ten goede komen. Maar in zijn blinde streven om lithium te promoten als de enige vorm van duurzame groene energie in de EU, onttrekt *Not In My Country* zich aan enig oprecht onderzoek naar wat het sociaal, ecologisch en politiek betekent om lithium te ontginnen.^{ix} Wij hebben er het raden naar waarom DOCVILLE – dat hedendaagse documentaire auteursscinema hoog in het vaandel zou dragen – ervoor kiest om een film te vertonen die zo schaamteloos de belangen behartigt van een mijnbouwbedrijf en een autocratisch regime, en daarbij de mensen monddood maakt die het meest getroffen worden.

Aansluiting bij een autoritair regime

Zoals gezegd, vindt de release van *Not In My Country* plaats op een cruciaal moment: hij valt samen met studentenprotesten en universiteitsbezettingen in heel Servië. Via geweldloos verzet roepen de demonstranten op tot democratisch, corruptieloos bestuur. De beweging ontstond na de instorting van een pas gerenoveerde betonnen overkapping in het treinstation van Novi Sad op 1 november 2024. Daarbij kwamen 15 mensen om het leven, onder wie ook kinderen. Enkele maanden voordien had de overheid de renovatie nog gevierd met buitensporig vertoon, waardoor de tragedie al snel het onmiskenbare symbool werd van een corrupt en systematisch falend bewind. Hoewel de autoriteiten het incident aanvankelijk bagatelliseerden, lokte het wijdverspreide publieke woede uit. Er laaiden protesten op,

aangestuurd door studenten, die van de overheid en haar instellingen aansprakelijkheid eisen en structurele verandering.^{x,x} Intussen laat president Aleksander Vučić zich steeds meer gelden als een autocratische leider. Hij wordt ervan beschuldigd bedrijfsbelangen voorop te stellen, banden te onderhouden met georganiseerde misdaad, democratische bewegingen te onderdrukken en tegenstanders het zwijgen op te leggen. Dagelijks worden de studenten bedreigd door gewelddadige aanvallen^{xii,xiii,xiv} en onrechtmatige opsluiting, terwijl ze door vertegenwoordigers van de overheid worden geïnterviewd in de door de staat gecontroleerde media. Diezelfde vertegenwoordigers voorziet *Not In My Country* kritiekloos van een platform om hun agenda internationaal te promoten. Daarbij laat de film wezenlijke juridische informatie achterwege, zoals aangetoonde onregelmatigheden in Rio Tinto's goedkeuringsprocedure.^{xv} In een veelzeggende scène bezoekt Jones het imposante Paleis van Servië voor een gezellige babbel met Dubravka Đedović Handanović, de Servische Minister van Mijnbouw en Energie. Vanuit hun gerieflijke zalmkleurige fauteuils bespreekt het duo wat Jones de "bijzonder vreemde protesten" noemt tegen het Jadar-project. Geen woord wordt gerept over staatsgeweld; het enige geweld waarop wordt gezinspeeld, wordt toegedicht aan de demonstranten. Op die manier brengt de film de vele vreedzame grassroots-bewegingen in diskrediet die in Servië stand houden – ondanks het voortdurende risico op represailles door een disproportioneel sterkere tegenstander.

Behartiging van bedrijfsbelangen

Niet alleen dient *Not In My Country* als spreekbuis voor staatspropaganda, de film echoot bovendien de bedrijfspraat van Rio Tinto, en ondersteunt zo hun strategische lobbywerk ten voordele van lithiumontginning. Lithiumwinning volgt een model van neokoloniale economische uitbuiting,^{xvi} waarbij bedrijfswinst primeert op de rechten en het ecologische welzijn van lokale gemeenschappen. Onder het mom van klimaatactivisme, versterkt *Not In My Country* een neokoloniaal en extractivistisch discours. De groene energie-ambities van de filmmakers worden gelijk geschakeld aan vooruitgang en duurzaamheid, waarden die op hun beurt worden belichaamd door lithium, en dientengevolge worden geassocieerd met Rio Tinto.^{xvii} Moeten we daaruit afleiden dat de inwoners van Servië simpelweg tegen duurzame energie en vooruitgang zijn, omdat ze zich verzetten tegen de plundering en potentiële vernietiging van de natuurlijke hulpbronnen in hun land? Door het massale protest van burgers,^{xviii,xix,xx} wetenschappers^{xxi} en milieuorganisaties^{xxii} te minimaliseren, reduceert *Not In My Country* hun ecologische en democratische strijd tot een "samenzweringstheorie", aangezwengeld door "buitenlandse inmenging". In een scène, ingeleid door weemoedige accordeonmuziek, geeft Marijanti Babić, hoofd van Rio Tinto in Servië, een rondleiding langs de krantenknipsels en uitgeprinte screenshots die de 'fake news'-muur sieren van het informatiecentrum van Rio Tinto in Loznica. Waarom kiest Jones ervoor om disproportioneel veel schermtijd te spenderen aan het in diskrediet brengen van wat hij bestempelt als een "georganiseerde desinformatiecampagne", in plaats van aan Rio Tinto's uitvoerig gedocumenteerde geschiedenis van schade aangebracht aan het milieu^{xxiii} en aan cultureel erfgoed^{xxiv}, en van schendingen van arbeids- en mensenrechten?^{xxv} Door systematisch een

eenzijdig bedrijfsstandpunt naar voren te schuiven, fungeert *Not In My Country* uiteindelijk niet zozeer als een documentaire, maar eerder als een lobby-vehikel: een 'documercial'.^{xxvi}

Reproductie van koloniale stijlfiguren

Om zijn industriefriendelijke boodschap kracht bij te zetten, doet Jones beroep op de vertrouwde technieken van duidingsprogramma's. Tegelijkertijd verhult hij zijn eigen positionaliteit en de machtsverhoudingen waarin hij zelf verstrengeld is. Wanneer we hem voor het eerst ontmoeten in de film, zit hij aan een bureau in een smetteloos wit kantoor. Met zijn gezicht van de camera afgewend, kijkt hij naar Reuters-archiefbeelden van de protesten tegen Rio Tinto. Een vrouwelijke voice-over stelt hem voor als "klimaatexpert en milieuwetenschapper" – niet als bedenker of verteller van de film, maar als een louter observerend personage. Eens zijn neutraliteit gevestigd is, zal hij zich tijdens de film gaandeweg ontpoppen van een gezaghebbend wetenschapper tot de ultieme scheidsrechter van de waarheid. Zijn portrettering als stem van de rede sluit aan bij die van de Servische voorstanders van lithiumwinning. Zij worden voorgesteld als objectief en economisch succesvol, als scheppers van welvaart en werkgelegenheid, die bovendien moedig het hoofd bieden aan Chinese en Russische invloeden. In schril contrast daarmee staan de Servische burgers die zich uitspreken tegen Rio Tinto en hun regering. Zij worden bijna uitsluitend afgebeeld als ongeschoolde, ongeïnformeerde 'boeren', als Putin-gezinde aanhangers van samenzweringstheorieën. Die portrettering versterkt balkanistische Westerse stereotypen van Serviërs als simpele, onredelijke, gewelddadige mensen, die de 'beschaving' – lees: de economische agenda van de EU – nog niet volledig hebben omarmd.^{xxvii} Dit eenzijdig opgezette narratief – 'verlichte' West-Europese expert overschouwt een zagezegd achtergesteld land dat rijp is voor ontginning – doet akelig veel denken aan de 20e-eeuwse pseudo-documentaire propagandafilms die de ontginning moesten legitimeren van natuurlijke grondstoffen in koloniale gebieden zoals Belgisch-Congo. Vorig jaar opende DOCVILLE met Johan Grimonprez' Oscar-genomineerde film *Soundtrack to a Coup d'État*. Die film zoomt in op hoe de Belgische en de Amerikaanse regering de moord op Patrice Lumumba beraamden, uit angst om hun greep te verliezen op Congo's uraniumvoorraden. Toch ziet DOCVILLE er blijkbaar geen graten in om tegelijkertijd een platform te bieden aan de films van Jones, die lijken te suggereren dat de grondstoffen van 'vreemde' naties voor het grijpen liggen voor de 'beschaafde' wereld. Vorig jaar koos het festival er namelijk ook voor om Peter Tom Jones' vorige film te vertonen, *Europe's Mining Renaissance*. Dit gebeurde ondanks de beschuldigingen van agressieve 'greenwashing' door tientallen internationale organisaties.^{xxviii}

Traditiegetrouw bieden documentaires een zeldzaam forum aan mensen die elders de mond worden gesnoerd of gemarginaliseerd. Maar 'documercials' zoals *Not In My Country* versterken juist de sluipende invloed van bedrijven, die ook steeds meer terrein winnen binnen de academische wereld via de hybride financiering van universitair onderzoek. Als deze invloed niet aan banden wordt gelegd, dreigt die de

legitimiteit van een platform als DOCVILLE uiteindelijk uit te hollen. Daarom roepen wij alle betrokkenen bij de creatie en distributie van de film met aandrang op om hun verantwoordelijkheid te nemen – zeker nu het Openbaar Ministerie in Portugal een corruptieonderzoek heeft geopend naar plaatselijke lithiumprojecten^{xxix, xxx} en nu Duitse parlementsleden oproepen tot een onmiddellijk opschorting^{xxxii, xxxiii} van de lithiumovereenkomst tussen Duitsland en Servië.

ONDERTEKENAARS –

Alain Platel, theatermaker

Aernout Mik, kunstenaar

Adriana Parente La Selva, theatermaker, onderzoeker aan Universiteit Gent

An van Dienderen, filmmaker, docent aan KASK & Conservatorium, School of Arts Gent

Annelies Van Assche, postdoctoraal onderzoeker (Universiteit Gent)

Arkadi Zaides, choreograaf, doctoraatsonderzoeker, UAntwerpen, UGent, Koninklijk Conservatorium Antwerpen, KASK & Conservatorium, School of Arts Gent

Bas Devos, filmmaker, docent aan KASK & Conservatorium, School of Arts Gent

Davide Paolillo, componist, docent muziektheorie aan het Koninklijk Conservatorium Antwerpen – Afdeling Drama

Danielle Van Zuijlen, lid coördinatieteam Kunsthall Gent / artistiek coördinator ontwikkeling

Dragana Radanović, kunstenaar en onderzoeker bij Media Culture & Policy Lab aan KU Leuven

Dušica Dražić, kunstenaar, curator

Elisa De Schepper, coördinator KASKcinema

Ellen Vermeulen, filmmaker / docent, KASK & Conservatorium, School of Arts Gent en RITCS

Florian Bieber, professor Zuidoost-Europese geschiedenis en politiek, Centrum voor Zuidoost-Europese Studies, Universiteit Graz

Hilde D'haeyere, coördinator Master Film, KASK & Conservatorium, School of Arts Gent

Igor Bezinović, filmmaker

Jana Vasiljević, kunstenaar en artistiek coördinator platform, Kunsthall Gent

Jeanne Laperrouze, politiek en beleidsadviseur

Jelena Jureša, kunstenaar en onderzoeker aan KASK & Conservatorium, School of Arts Gent

Jasper Rigole, kunstenaar en onderzoeker aan KASK & Conservatorium, School of Arts Gent

Johan Grimonprez, filmmaker, docent aan KASK & Conservatorium, School of Arts Gent

Jonas Vanderschueren, postdoctoraal onderzoeker aan Culturele Studies KU Leuven

Julien Chapelle, coördinator SoundImageCulture

Kristien Hens, professor bio-ethiek

Lena Imeraj, professor/postdoc aan de Vrije Universiteit Brussel

Lennart Soberon, programmeur bij KASKcinema/onderzoeker aan de Vrije Universiteit Brussel

Lora Verheecke, expert op het gebied van EU-lobbying

Louis Mosar, RIPPLE, onderzoek in politieke filosofie en ethiek, KU Leuven
Luca Mattei, filmmaker
Lucas Catherine, auteur
Martina Petrović, kunstenaar en artistiek coördinator Hectolitre Space, Brussel
Mathilde Villeneuve, artistiek directeur Kunstencentrum BUDA
Max Pinckers, kunstenaar
Michiel De Cleene, kunstenaar en onderzoeker
Mladen Bundalo, kunstenaar, auteur en filmmaker
Nina de Vroome, filmmaker, filmcriticus en docent, KASK & Conservatorium, School of Arts Gent
Nina Henkens, coördinator Kif Kif vzw
Petra Van Brabandt, hoofd onderzoek Sint Lucas Antwerpen (in eigen naam)
Peter Vermeersch, professor politiek, KU Leuven
Pierre-Louis Cassou, filmproducent
Pieter Boulogne, professor aan KU Leuven
Pieter Vermeulen, curator, kunstcriticus en docent, Sint Lucas Antwerpen / PXL-MAD School of Arts Hasselt
Robbrecht Desmet, filmmaker & postdoctoraal onderzoeker
Robin Vanbesien, filmmaker / doctor in de kunsten aan Sint Lucas Antwerpen
Rosine Mbakam, filmmaker, onderzoeker aan UGent en KASK & Conservatorium, School of Arts Gent
Ruben Demasure, Art Cinema OFFoff Gent
Sibo Kanobana, universitair docent, Open Universiteit
Sofie Benoot, filmmaker, universitair docent aan LUCA School of Arts
Srećko Horvat, filosoof, ISSA
Susanne Weck, kunstenaar/mediator
Thomas Bellinck, kunstenaar en onderzoeker aan UGent en KASK & Conservatorium, School of Arts Gent
Thomas Vertongen, docent, KASK & Conservatorium, School of Arts Gent
Walter Zinzen, journalist

ⁱ Peter Tom Jones, 'Verklaring over de documentaire "Not In My Country: Servië's Lithium Dilemma"', *SIMF*, 4 februari 2025 <https://kuleuven.sim2.be/statement-about-the-documentary-not-in-my-country-serbias-lithium-dilemma/>

ⁱⁱ Jovan Rajić e.a., 'The Jadar Project, Serbia', *Heinrich Böll Stiftung*, 2025 <https://www.boell.de/en/2025/03/04/jadar-project-serbia-history-context-and-concerns>

ⁱⁱⁱ Dragana Đorđević e.a., 'The Influence of Exploration Activities of a Potential Lithium Mine to the Environment in Western Serbia', *Sci Rep*, 14.1 (2024), p. 17090, doi:10.1038/s41598-024-68072-9 https://www.researchgate.net/publication/382527180_The_influence_of_exploration_activities_of_a_potential_lithium_mine_to_the_environment_in_Western_Serbia

^{iv} Kroatische radio-televisie, 'Labirint: Student Led Blockade in Serbia', *Labirint*, februari 2025 <https://youtu.be/INgl07JcGOE>

^v Ivana Sekularac e.a., 'How Serbia's Students Turned Tragedy into a National Movement for Change', *Reuters*, 14 februari 2025 <https://www.reuters.com/world/europe/how-serbias-students-turned-tragedy-into-national-movement-change-2025-02-14/>

^{vi} Ivana Sekularac e.a., 'How Serbia's Students Turned Tragedy into a National Movement for Change', *Reuters*, 14 februari 2025 <https://www.reuters.com/world/europe/how-serbias-students-turned-tragedy-into-national-movement-change-2025-02-14/>

^{vii} Arthur Neslen, 'Activist Opposed to Rio Tinto Lithium Mine Receives Anonymous Death Threats', *The Guardian*, 22 augustus 2024, business rubriek <https://www.theguardian.com/business/article/2024/aug/22/activist-serbia-rio-tinto-lithium-mining-environment-death-threats>

-
- viii Andi Hoxhaj, 'Serbia is facing its largest-ever protest movement – why is Europe looking away? The Conversation, februari 14 2025 <https://theconversation.com/serbia-is-facing-its-largest-ever-protest-movement-why-is-europe-looking-away-249388>
- ix Florian Bieber, 'Pulling a fast one. The Lithium Deal between Serbia and the EU', *The Balkans in Europe Policy Advisory Group (BIEPAG)*, 22 juli 2024 <https://www.biepag.eu/blog/pulling-a-fast-one-the-lithium-deal-between-serbia-and-the-eu>
- x Adriana Zaharijević, 'Serbia's Students Are Showing the World How to Restore Democratic Hope', *The Guardian*, 6 februari 2025 <https://www.theguardian.com/commentisfree/2025/feb/06/serbias-students-showing-world-democratic-hope>
- xi Iskra Krstić, 'Three Months of Protests against Corruption and State Violence in Serbia – the Emergence of the Largest Student Movement in Europe', *Mašina English*, 3 februari 2025 <https://www.masina.rs/eng/three-months-of-protests-against-corruption-and-state-violence-in-serbia-the-emergence-of-the-largest-student-movement-in-europe/>
- xii Mašina, 'Serbian Prime Minister Resigns After Ruling Party's Hooligans Attack Students – Protest Announced at 4 PM', *Mašina English*, 28 januari 2025 <https://www.masina.rs/eng/serbian-prime-minister-resigns-after-ruling-party-s-hooligans-attack-students-protest-announced-at-4-pm/>
- xiii EWB, 'Serbian PM Miloš Vučević Resigns Following the Latest Violent Attack on Protesting Students', *European Western Balkans*, 28 januari 2025 <https://europeanwesternbalkans.com/2025/01/28/serbian-pm-milos-vucevic-resigns-following-the-latest-violent-attack-on-protesting-students/>
- xiv Le Monde, 'Serbian PM's Resignation Fails to Quell Student Protests', 29 januari 2025 https://www.lemonde.fr/en/international/article/2025/01/29/serbian-pm-s-resignation-fails-to-quell-student-protests_6737553_4.html
- xv Dina Đorđević, 'Leaked Emails: Rio Tinto Given Environmental Protection Conditions Without Expert Approval', *Center for Investigative Journalism of Serbia*, 7 februari 2025 <https://www.cins.rs/en/leaked-emails-rio-tinto-given-environmental-protection-conditions-without-expert-approval/>
- xvi Igor Todorović, 'RERI: Rio Tinto divides up Jadar lithium project in Serbia to avoid overall environmental assessment', *Balkan Green Energy News*, 10 oktober 2024 <https://balkangreenenergynews.com/reri-rio-tinto-divides-up-jadar-lithium-project-in-serbia-to-avoid-overall-environmental-assessment/>
- xvii Gil Shochat, Priscilla Plamondon Lalancette 'Rio Tinto says it's a green mining giant. Investigation shows environmental gaps from Quebec to the Amazon', *CBC News*, 24 maart 2023 <https://www.cbc.ca/news/canada/montreal/rio-tinto-quebec-amazon-bauxite-aluminum-1.7153444?fbclid=IwAR1OCR88H4SvKRk5qs4mJxzdCjrFKb9sw7-KME78piU6aOt5q80srYmVkl>
- xviii Marton Dunai, 'Serbian Protests Escalate over Proposed Lithium Mine', *Financial Times*, 2 september 2024 <https://www.ft.com/content/a916bcb8-a779-412f-8772-ea0f88f10bd9>
- xix Marko Miletić, 'Both the Profession and the People Have Clearly Said That They Are against Lithium Mining in Serbia', *Mašina English*, 27 juni 2024 <https://www.masina.rs/eng/both-the-profession-and-the-people-have-clearly-said-that-they-are-against-lithium-mining-in-serbia/>
- xx Jovana Gec, 'Thousands Rally in Serbia Accusing Populist Government of Cracking down on Anti-Lithium Activists', *A. P. News*, 1 september 2024 <https://apnews.com/article/serbia-protest-pressure-activists-lithium-4473cabea150daf875a0f1b19a219e7d>
- xxi 'Otvoreno pismo i zahtevi više od 140 naučnika povodom projekta "Jadar"', *Dnevni list Danas*, 11 februari 2025 <https://www.danas.rs/vesti/drustvo/univerzitetski-naucnici-i-nastavnici-uputili-otvoreno-pismo-povodom-projekta-jadar/>
- xxii Planinarski savez Srbije, 'Саопштења поводом потенцијалног ископавања литијума у долини Јадра', February 2025 <https://pss.rs/saopstenja-povodom-potencijalnog-iskopavanja-litijuma-u-dolini-jadra/obavestjenja/2025/>
- xxiii Melanie Burton, 'Investigation finds Rio Tinto legacy Bougainville mine poses life-threatening risks', *Reuters*, 6 december 2024 <https://www.reuters.com/markets/commodities/investigation-finds-rio-tinto-legacy-bougainville-mine-poses-life-threatening-2024-12-06/>
- xxiv Joint Standing Committee on Northern Australia, 'Inquiry into the destruction of 46,000 year old caves at the Juukan Gorge in the Pilbara region of Western Australia', *Law Council of Australia* <https://lawcouncil.au/resources/submissions/inquiry-into-the-destruction-of-46-000-year-old-caves-at-the-juukan-gorge-in-the-pilbara-region-of-western-australia>
- xxv Al Jazeera 'Rio Tinto employees report rise in bullying, sexual assault' *Al Jazeera*, 20 november 2024 <https://www.aljazeera.com/economy/2024/11/20/rio-tinto-employees-report-rise-in-bullying-sexual-assault>
- xxvi Om de bezorgdheden rond *Not In My Country* aan te pakken, organiseren de filmmakers en de DOCVILLE-festivalorganisatoren een nabespreking over 'ethische mijnbouw'. Maar gezien de eenzijdige insteek van de film en het feit dat bij de vorige vertoning een vertegenwoordiger van Rio Tinto prominent in het debat panel zat, vragen we ons af: willen ze echt een open en evenwichtige discussie voeren, of is dit opnieuw een subtiele poging om lithium mijnen bij een Belgisch publiek te promoten?
- xxvii In haar magnum opus *Imagining the Balkans* ontmantelt Maria Todorova de westerse stereotypen over de Balkan als van nature gewelddadig en chaotisch. Ze toont aan dat deze narratieven politieke constructies zijn. – Maria Todorova, *Imagining the Balkans*, Oxford University Press, 1997.

xxviii Luc Vanheerentals, 'Peter Tom Jones Onder Vuur Voor Docu Over Europese Mijnbouw', *De Wereld Morgen*, 10 april 2024 <https://www.dewereldmorgen.be/artikel/2024/04/10/peter-tom-jones-onder-vuur-voor-docu-over-europese-mijnbouw/>

xxix 'Portuguese PM António Costa Resigns amid Corruption Probe', *POLITICO*, 7 november 2023 <https://www.politico.eu/article/portugal-prime-minister-antonio-costa-resigns/>

xxx Antonia Zimmermann en Camille Gijs, 'Portugal's Corruption Scandal Spells Trouble for EU's Critical Minerals Hunt', *POLITICO*, 14 november 2023 <https://www.politico.eu/article/portugal-antonio-costa-lithium-scandal-spells-trouble-for-brussels-critical-minerals-hunt/>

xxxi Mašina, 'The German Left Calls for an Immediate Moratorium on the German-Serbian Lithium Agreement', *Mašina English*, 16 december 2024 <https://www.masina.rs/eng/the-german-left-calls-for-an-immediate-moratorium-on-the-german-serbian-lithium-agreement/>

xxxii 'Abbau für E-Auto-Produktion: „Lithiumkreide gefressen“ – Scharfe Kritik an deutschem Vorgehen in Serbien - WELT', *DIE WELT*, 4 december 2024 <https://www.welt.de/politik/article254732628/Abbau-fuer-E-Auto-Produktion-Lithiumkreide-gefressen-Scharfe-Kritik-an-deutschem-Vorgehen-in-Serbien.html>